

*Kun Mária:*¹

Álmodozás és valóság Gondolatok az olvasási szokásainkról Stephenie Meyer könyve nyomán

**Daydream and reality – reflections about our ways of
reading conform a book of Stephenie Meyer**

When we speak about anniversaries, we think about the years, decades. We are confronted with all that has changed, and what is promoted as eternal human. In the 21st century both adults and children are confronted almost in a time competition to the questions of immortality and eternal life. They/We are looking for answers, the question is where are our readers in this line? What we read and what they read, if our youth read anyway? The generations to come often live with criticism, and it is difficult to discover if other thoughts are involved, but there are everlasting themes to which all generations are looking for answers, and we have to discover which channels are useful to have success.

To Géza Hegedűs opinion that reading man matters who is constantly in an intimate relation with a book. In addition, it is important to get the recognition: the love of God so emanates to us, that God incarnated in his Son, so you can see and feel love. Love Him because He loved us first, which overcomes the fear and paves the way for immortality.

Keywords: Daydream, reading, reality, Stephenie Meyer, tales.

Amikor évfordulókról beszélünk, gondolatban leperegnek az évek, évtizedek. Szembesülünk mindazzal, ami változott, s ami örök emberiként ismételtlen előtérbe kerül.

21. században tartunk, ahol éppúgy szembesülünk az idő múlásával, mint korábban. Gyermekek és felnőttek egyaránt szinte versenyt futva az idővel érkeznek el a hallhatatlanság és örök élet kérdéséhez. Ma éppúgy, mint korábban szembesülünk azzal, nem megy minden olyan könnyen és gördülékenyen, mint ahogy szeretnénk. Egy váratlan akadály, –ez lehet személyi, technikai, vagy idői, ami – miatt nem tudjuk elvégezni azt, amit szeretnénk. Fizikai és anyagi korlátaink sokszor gúzsba kötöznek, s ez alól szabadít fel, röpít a fantáziavilágába egy-egy sikeres író regénye, ha hagyjuk magunkat, s időt szakítunk az olvasásra. De mit is olvasunk, s mit olvasnak –ha olvasnak– ifjaink? Az utánunk következő generációk irányában gyakran kritikával élünk, s nehezen fedezzük fel, ha más köntösbe csomagolva is, de vannak örök érvényű témák, amelyekre minden nemzedék keresi a választ, s nekünk kell felfedezni, mely csatornákon keresztül sikerülhet mindez.

Régen sem volt ez másképp, a mesék búvölték el a fantázia világunkat, melyet a technikai vívmányai sem tudnak gúzsba kötözni, sőt gyakran azok felszabadítása kerül előtérbe.

1. Egyetemi adjunktus, BBTE Református Tanárképző Kar, email: kunmar58@gmail.com.

Néhány éve a fiúkat bővölte el J. K. Rowling Harry Potterről és barátairól szóló regénye, s néhány lelkes lány is csatlakozott hozzájuk. Akkor ők voltak kisebbségben, s akik nem lelkesedtek a varázslók, és egyéb különleges lények után, most lelkesen belevetették magukat egy szemet gyönyörködő vámpír és egy csetlő botladozó lány szerelmi történetébe. Azt is mondhatjuk, most ők kapták meg a maguk 4 kötetes romantikus regényét. S csodák csodája, a rémítő oldalszámok ellenére sokan nagy lendülettel vetették bele magukat az olvasásba. Az utóbbi időben elterjedt nézettel ellentétben ezeknél a könyveknél az volt tapasztalható, hogy szívesen veszik kezükbe, és nem szívesen teszik le. Sőt olyan vélemény is volt, „ez után a könyv után ugyan mit olvassak?”²

Sokakban felmerült az a kérdés, tőrjük? Tiltsuk? Támogassuk? Az a gondolat is előtérbe került Rowling könyvével kapcsolatban, hogy: „*az elutasítás a legkevésbé célravezető megoldás, hiszen olyan gyermekek is lelkesen forgatják, 'fajlják' ennek a regénynek a köteteit, akik egyébként nem hajlandók kötelezőket vagy bármilyen más olvasmányt kézbe venni.*”³ Azóta is sorra jelennek meg a 3-4 kötetes több száz oldalas könyvek, s megtalálják a maguk olvasó táborát az ifjak és a felnőttek sorában egyaránt.

Az utánunk következő generációk irányában gyakran kritikával élünk, s nehezen fedezzük fel, ha más köntösbe csomagolva is, de vannak örök érvényű témák, amelyekre minden nemzedék keresi a választ, s nekünk kell felfedezni, mely csatornákon keresztül sikerülhet mindez, s félve tesszük fel a kérdést: Mit és mennyit is olvasnak a gyermekek? Mit olvasunk mi magunk?

Az általános véleményt a statisztikák sajnos alátámasztani látszanak azt a feltevést, hogy egyre kevesebbet. Fülöpné Erdő Mária⁴ 2000 -ben végzett magyarországi felmérésének, adatai arról tanúskodnak. Hogy mire a diák eléri a hatodik osztályt, már jóval kevesebbet olvas, mint harmadik osztályos korában. A nagyon ritkán olvasók körébe, már a megkérdezettek 20 % tartozik⁵. Ennek okát a megnövekedett tanulnivaló, a szabadidő csökkenésével és a társas kapcsolatok ápolásával járó tevékenységgel magyarázza. Eltelt azóta néhány év, s az olvasást nemcsak ez, hanem a technika vívmányai is igyekeznek kiszorítani. Egy-egy rövid üzenet, chat elküldésével, a népszerű internetes oldalakon való szörföléssel röpülnek az órák.

Péterfi Rita megjegyzésén érdemes elgondolkodnunk, nemcsak csökken az olvasási kedv, még akik olvasnak ők sem mindig tudják visszaadni azt, mit is olvastak.

„Középiskolában tanító magyartanár ismerősömmel beszélgetve hallom, hogy szinte képtelen nyomon követni, diákjai elolvasták-e a kötelező olvasmányokat vagy sem. Mert neki, mint tanárnak már nem elég pontosan ismernie ezen olvasmányok rövidített változatait, s a dolgozatokban csak olyan részletekre rákérdezni, amelyekre nem tértek ki a tömörítvény

2. Egy 23 éves lány megjegyzése

3. Fülöpné Erdő Mária: Az iskolások és szüleik médiahasználatának összefüggései : 1. rész : az otthoni könyvvállomány és az olvasás mennyisége In: Könyv és nevelés. 2002. IV. évf. 2.szám 90.l.

4. Uo.24-32.

5. Fülöpné Erdő Mária. i.m. 27.l.

fogalmazói. Azt mondja, fejtörést okoz neki, hogy sokan vannak olyanok diákjai között, akik bár szóról szóra, sorról sorra végighaladtak az adott művön, mégsem tudnak beszámolni az olvasottakról. Ugyanis nem értik azt, amit a szöveg közöl. Nem értik az adott mondatot, nem értik a bekezdést, s nem értik a művet. Ők vajon akkor olvasták a kötelező olvasmányt vagy sem? Mit lehet velük tenni? Ugyanaz alá a megítélés alá esnek, mint azon társaik, akik kezükbe sem vették a könyvet? De hiszen ők teljesítették a feladatot, fáradoztak. Ráadásul számukra tényleg fáradtság volt ez a tevékenység. És az eredmény?”⁶

Amellett, hogy mennyit olvasnak, és mennyire értik azt, amit olvasnak, fel kellene tenni azt a kérdést is, és felvállalni a szembesítést: Miért olvassák szívesebben a „ponyva” sikerkönyveket azok, akik olvasnak? Miért sütik rá az általunk klasszikusoknak ítélt könyvekre, hogy ósdi?

Mindezek a gondolatok felkeltették az érdeklődésemet, mit is olvasnak a fiatalok mostanában? Fontosnak tartom, hogy ne csak negatív vélemények hangozzanak el, és ne csak úgy általában hangoztassuk a feltevéseinket. Bár nem végeztem olyan széleskörű felmérést-e tárgyban, mint Nagy Attila ⁷, –aki 2001 tavaszán 1207 középiskolás, 9-10. osztályos tanulót kért meg kérdőívek kitöltésére– de az elmúlt években végzett interjúk a konfirmandus korosztály körében, valamint az egyetemistákkal és az ifjúsági órán folytatott beszélgetések megközelítően hasonló eredményeket mutattak, mint amiről Nagy Attila felmérési adatai is tanúskodnak.⁸ Bár azokat akkor még nem ismertem, csak a későbbiekben szembesültem velük.

Az is meg kell említenem, hogy az általam vizsgált felmérésekben még nem szerepel sem Stieg Larsson⁹ vagy Stephenie Meyer könyve, hiszen az később került a könyvpiacra, mint ahogy a felmérések készültek. Mindenesetre érdekes és elgondolkodtató annak eredménye és az ezek alapján elkészült rangsor.

Nagy Attila kijelentése, mintegy összegzésként is hathat a diákok olvasási szokásaira vonatkozóan.

„Minden különösebb töprengés nélkül megállapítható a tantervi követelmények dominanciája, melyet a kortárs hazai és külföldi alkotói közül csak Szabó Magda, Rowling asszony elsöprő sikerű Harry Potter –regénysorozata Evans, N. Suttogó című érzelmes „állat és gyermek”- története színesít.”¹⁰

6. Péterfi Rita: *Valóban ekkora a baj? Középiskolások olvasás- és művelődésszociológiai vizsgálata*. In: *Iskolakultúra*. 2004. 14. 6–7. 238.
7. Nagy Attila: *Háttal a jövőnek? Középiskolások olvasás- és művelődésszociológiai vizsgálata*. Budapest. Gondolat 2003.
8. Uo. 92.
9. Stieg Larsson: *Millenium Trilogia A tetovált lány, A lány, aki a tűzzel játszik, A kártyavár összedől*. Budapest, Animus Kiadó 2009
10. Nagy Attila: i.m.94.

Komlósi Sándorné¹¹ gyermekkorom idején végzett felmérése eszembe jutatta, valóban ezeket a könyveket részesítettük előnyben, s ebben bizony befolyásoltak tanáraink, akik igyekeztek az olvasásra nevelni bennünket.

Minden tanulóval felíratta a legkedvesebb könyvének a címét. 234 tanuló válasza 71 mű között oszlott meg. Az alább felsorolt 12 könyv kapta a legtöbb szavazatot, 140 gyermek szavazott ezekre: Egri csillagok, A két Lotti, A kőszívű ember fiai vezet 38 szavazattal, majd ezt követi a Vuk, a Lutra, Az ezüst tó kincse, Szöszi, Tüskevár, Rejtelmes sziget, Aranyemberre és a Pál utcai fiúkra már csak 6 szavazat jut, s eggyel kevesebb *A láthatatlan emberre*.¹²

Ugyanott beszél arról¹³, hogy még további 59 könyvre szavaztak a diákok, de ezek csak néhány esetben kerültek megemlítésre. Négy szavazatot kapott: Anna Frank naplója, aminek olvasását az elmúlt években egyik kisdiaókomtól sem hallottam. De éppúgy nem szerepelt a Nyomorultak, Monte Christo grófja, vagy Sándor Mátyásról szóló könyv sem. A tizennégy karátos autó sem tartozik a sláger könyvek közé. Nem tudom ma valaki kezébe veszi-e a három szavazatot kapott Tamás bátya kunyhóját vagy a Téli berekről szóló regényt. A Quo vadis? Keresztyén körökben elő-elő kerül. Két szavazatot kapott Tom Sawyer. A felmérésben felsorolt könyvek: A kincskereső kisködmön, Copperfield Dávid, Sós sziklák völgye, Jelky András kalandjai, Erdészház, Francia kislány, A repülés története, Winettou, Légy jó mindhalálig; Hárs: Majd a gyerekek, Pettyes kalandjai is a feledés homályába merültek, s az .Emil és a detektívekkel kapcsolatban mára már én is csak annak sárga borítójára emlékezem.

Nem ugyanígy lesz ezzel a mai fiatalság, akiknek olvasási szokásait ma elemezgetjük, s aggódva figyeljük, olvasnak-e, s ha igen mit?

Annak idején nagyon tetszett Hegedűs Géza¹⁴ két megjegyzése, olvasási szokásainkkal kapcsolatban. Az egyik az, hogy szerinte az számít olvasó embernek, aki folyton benne van egy könyvben. A másik felveti a ma is aktuális kérdést, mennyire szelektív olvasási szokásunk, s bizony lehet nagyon egyoldalú, amiért kár. Szerinte, van, amit többször kell elolvasni:

„Horatius, Arany János, Baudelaire versei, minél többet olvassuk, annál erőteljesebb élményt adnak. Kétségtelen, hogy a romantikusokat (Jókai, Scott, Hugo stb.) könnyedebben olvassuk, mint Flaubert-t vagy Dosztojevszkijt. Tolsztoj Háború és béké-je vagy Thomas Mann Varázshegy-e többet mond a számunkra, ha másodszor vagy éppen évekkal később harmadszor olvassuk végig. Sok év kell tehát, amíg az olvasó világosan áttekinti saját ízlését, és pontosan tudja, miféleket szeret olvasni. De bármiféleket is szeret - óvakodjék az egyoldalú szellemi táplálkozástól. Ahhoz,

11. Komlósi Sándorné: *A tanulók olvasmányai a 10–14 éves korban*. In: Könyv és nevelés VIII.. évf 5–6. 1966. 1–15.

12. Komlósi Sándorné: i.m. 11.

13. Uo.

14. Hegedűs Géza: *Az olvasó ember életformája*. In: Könyv és nevelés. 22. évf. 1.szám 1980. 20–25.

hogy az olvasás megszerzett gyönyörűsége szakadatlan tudatgazdagodást hozzon, okvetlenül vegyes kosztra van szükség. Erre pedig nagyon is lehetőséget ad a nagyon sok ízű - zamatú irodalom."¹⁵

S ha tetszik, ha nem, mára ebbe a kategóriába beletartoznak a piros pöttyös könyvek, éppúgy, mint az a kérdés, milyen előkelő vagy éppen háttérbe szoruló helyzetbe kerültek olvasási szokásaink. Sőt az idő kérdése is felvetődik a kérdéseket olvasva, ki az, aki egy-egy könyvet többször is elolvas, vagy melyik az a film, amit többször is megnéz. Ezzel nem azt akarom mondani, nem lehet ilyen, de nem találkozunk vele túlságosan gyakran.

Érdeemes odafigyelnünk a Nagy Atilla¹⁶ táblázatának kiemelt soraira, miszerint: A köszívű ember fiai, A Pál utcai fiúk, Az Egri csillagok és a Római és Júlia megtartották éllovas szerepüket, amit a kamaszoknak szóló mai történet követ, de éppúgy ahogy a hatvanas évek végén a 2011 es felmérésben is megkapja előkelő helyét Az aranyember vagy más Jókai regény klasszikus ifjúsági regény mellett sorakoznak a sci-fi, fantasztikus könyvek. Itt már számolni kell az újabb könyvekkel és azok népszerűségével, még ha mindezek nem is tartoznak a klasszikus irodalmi kategóriákba. Ilyenek, mint a Harry Potter, Gyűrűk Ura, a krimik, a vámpírkönyvek sokasága, amelyeket ugyan a 152 fő ellenében 25 és 23 fő jelölt be, de helyet kérnek a sorban, ezután jönnek a horror sztorik vagy a Szent Péter esernyője, majd a drámák és csak ezt követően sorakoznak a történelmi regények.

Az adatok bűvöletében élve végezetül az előbbi adatokra figyelve ide kívánczik még, Péterfi Rita¹⁷ megjegyzése a szociológiai vizsgálatokkal kapcsolatban, mely rámutat milyen népszerű kérdés a kedvenc szerzőkre való rákérdezés. Ilyenkor a megkérdezetteknek nemcsak arra van lehetőségük, hogy megnevezzék, kiket kedvelnek, hanem arra is, hogy az éppen aktuális olvasmányaikról beszámoljanak, s elmondják, kik azok, akik mély nyomot hagytak bennük. Az első 10 helyen a következő szerzők állnak: Petőfi, Shakespeare, Gárdonyi, Jókai, Móricz, Ady, Fekete István, Mikszáth, Stephen King és József Attila. Érdekes megemlíteni, hogy az első helyen álló Petőfit is mindössze az 1102 megkérdezettnek a 9 százaléka említette. 1968-ban Jókai első helyezése mögött a megkérdezettek 35 százaléka állt. A kedvenceket felsorakoztató lista Nagy Attila végezte sok szempontú elemzéséből csak egyetlen gondolatot emelnék ki: szinte teljes egészében hiányoznak a listáról a mai magyar irodalom szerzői, a kortárs irodalom képviselői. A könyvekkel összefüggő következő kérdés a legemlékezetesebb könyvélményt tudakolja. A felnőtteknél hosszú évtizedek óta ezt a listát Gárdonyi 'Egri csillagok'-ja vezeti.

A középiskolásoknál ezt megelőzi Molnár Ferenc 'A Pál utcai fiúk'-kal. A túlnyomórészt iskolai olvasmányokat felvonultató listán azért megjelenik még Rowling, Harry Potter'-e, amely kétségtelenül az utóbbi évtizedek legnagyobb olvasottságot elért műve volt.

Beszélgetéseink tanításaink során gyakran szembesülünk azzal a kérdéssel, mit szeret csinálni a mai diák, a különféle szabadidős tevékenységek sorában hol helyezkedik el az

15. Uo. 23.

16. Nagy Attila: i.m. 92–93.

17. Péterfi Rita: *Valóban ekkora a baj? Középiskolások olvasás- és művelődésszociológiai vizsgálata*. In: Iskolakultúra 2004.14.évf 6–7.sz 240–241.

olvasás. Ezzel kapcsolatosan is készültek felmérések. Itt Péterfi Rita.¹⁸ egy 27 tételből álló tevékenységi listáját említem, amiről a megkérdezettek véleményt mondtak, melyben előkelő helyet kapott még a házibuli, az autózás, a diszkózás, a videózás és a számítógépezés. Kevésbé népszerű a kirándulás, a beszélgetés, az újságolvasás, a moziba járás és az olvasás.

Kritikus szemmel nézve lehet hiányolni a felsorolásból a kortárs szerzőket, akkor nagy kérdés, hogy azok, akik nem szerepelnek a felsoroltak között, milyen nagy népszerűségnek örvendenek. El kell gondolkodnunk azon, mi minden van ennek a hátterében. S félve mondjuk ki a választ, sem a biblia témájú mai irodalom, sem a kortárs irodalom nem tudja lekötni az olvasók figyelmét. Talán ezen a téren is forradalmian új hozzáállásra van szükség?

Mindezeket figyelembe véve érkezünk vissza Stephenie Meyer könyveihez, s azokhoz a véleményekhez, amelyek pró és kontra a könyv mellett szólnak.

Természetesen a rajongó olvasók mellett azonnal megjelent a kételkedés és félelem hangja. Valóban megvehetem gyermekemnek ezt a könyvet, hiszen vámpírokról szól, s ahogy rögtön ott volt a kritika és bírálat Harry Potter regényével kapcsolatban a varázslat az varázslat, legyen az fehér vagy fekete. Itt is megjelenik a hallhatatlanság, ami számunkra semmi esetre sem vámpír formában ölt testet, csak Jézus Krisztuson keresztül. Természetesen ezzel egyetértek, s erre fel is kell hívni a gyermekeink figyelmét, de vajon megtaláljuk-e ennek a helyes módját? S ha hisszük, ha nem, a sorok között ez a gondolat is felfedezhető, legyen az tudatos, vagy véletlenszerű. Jelen van az első kötetben éppúgy, mint a befejezéshez közeledve. Mind a könyvben, mind a filmben egyaránt kiemelkedő gondolat *„az örök élet, amiben mindenki hisz valamilyen formán véleményem szerint. Elég racionális vagyok hozzá, hogy felfoghassam, nem léteznek vámpírok és effajta teremtmények, mégis akar ki, akármilyen hittel rendezte is ezt a filmet, én elhittem neki, hogy megértette az öröklét lényegét. Mikor a szavak nem számítanak, és együtt lehetünk azokkal, akiket szeretünk. Az is elég nekünk, ha ott vannak mellettünk, és mi rájuk nézhetünk, bármilyen hosszan is, nem számít.”*¹⁹

Végigvonul az élet és halál kérdése a köteteken a bűn kérdéskörével karöltve. Gondoljunk csak arra, amikor Edward nem akar eleget tenni Bella hallhatatlanság utáni vágyának, ami a vámpírrá változtatást illeti.²⁰

A szerelem, a vágy, a barátság kérdéskörével lenyűgözően foglalkozik a könyv, szinte mindenki, aki szerelmes volt, vagy szerelemre vágyik, átérzi vonzalmukat és harcukat. Olvashatjuk, hogyan tudják kifejezni érzelmeiket, amiket jó újra és újra hallani.

„– Amit irántad érzek, az soha nem fog megváltozni. Hát persze, hogy szeretlek, és semmit nem tehetsz ellene!

*– Csak ennyit akartam tudni.”*²¹

Ki ne vágyakozna a romantikus vallomásra, arra, hogy hallja, mennyire fontos a másik ember számára, legen az bármilyen lírikus, vagy fennkölt:

18. Uo. 239.

19. www.hotdog.hu/.../magazin_article.hot?m_id letöltés 2011.február

20. Stephenie Meyer: *Alkonyat*. Könyvmolyképző Kiadó, Szeged 2009. 500.

21. Stephenie Meyer: *Újhold*. Könyvmolyképző Kiadó 2009. 529.

„Mielőtt megismertelek, Bella, az életem olyan volt, mint egy holdtalan éjszaka. Nagyon sötét, de azért akadtak csillagok, az életem apró fénypontjai... Aztán egyszer csak te átszáguldottál az egemen, mint valami meteor, s hirtelen minden lángba borult, minden csupa szépség és ragyogás lett. Amikor elváltunk, amikor a meteor lehullt a láthatár mögé, minden elsötétült. Csakhogy a szememet már elvakította a fény: nem láttam többé a csillagokat. És így már nem volt értelme semminek.”²²

A regényben kiabrázolódik a szereplők élete, múltja, egymáshoz való viszonya. Számptalan élethelyzettel találkozunk, amelyet többé-kevésbé jól vagy egyáltalán nem oldunk meg.

A nagy kérdés itt is éppúgy, mint a meséket olvasva az, egyedül hagyjuk-e gyermekeinket serdülőinket ezek olvasásában, nézésében, vagy ott állunk mellettük, s van érvényes, hiteles válaszuk? Ez minden korban aktuális kérdés volt, akkor is, amikor a mesealakokra figyelünk, s a gyermekek reagálására.

Sáfárné Matus Katalin²³ felmérésében kíváncsi volt arra, hogy melyek azok a mesealakok, akiről legszívesebben olvasnak a gyermekek. A lányok körében a legkedvesebb mesealak a tündér és a királylány. Bár Bella ezektől kissé távol áll, s egyáltalán nem különlegesen vonzó személyiség, mégis magával ragadja őket. A fiúk kedvenc mesealakja a boszorkány vagy valamilyen állat volt, míg Harry Potter a barátaival és varázslatos lényekkel éppúgy népszerűségnek örvendenek, mint az újabb mesefilmek körülírhatatlan alakjai.

Korábban is volt olyan, aki félt például a boszorkányokról szóló meséktől, bár többen vallották, nem hisznek a boszorkányok, tündérek létezésében. Közeledve a ma népszerű olvasmányok és filmek világához, fel kell ismernünk, Sáfárné Tanítványaim és a mesék című tanulmányában említi, „hogy a magyar néphiedelemben szinte ismeretlen, a környező országokban azonban általánosan ismert hiedelemként, s írból feljáró kísértet, amely az élők vérért szívja, halálukat okozza.”²⁴ Ami arra mutat, nem valami új keletű dolog ez sem.

A gyerekek nem beszélnek róla szívesen, csak egy gyerek vallotta be, hogy ő hisz abban, hogy élnek boszorkányok és tündérek. Elképzelése szerint valamelyik távoli földrészén élnek, s bár nem bántják a gyerekeket, ő ennek ellenére fél tőlük. A beszélgetésből persze az is kiderült, hogy ezt a gyermeket, szülei sokszor ijesztgetik a boszorkányokkal, feltehetően innen ered a félelme. Ezt a gondolatsort tovább vihetjük a vámpír, vérfarkas kérdéskörére is, mely a ma népszerű könyvek központi alakjai.

A kérdések sorát folytatva szembesülünk azzal, felhívjuk-e a figyelmüket arra, milyen erkölcsi tanulságok húzódnak meg a sorok és események között. Sokan vannak, akik az egyik könyvet letéve veszik a másik hasonló regényt, s nehezen csöppennek vissza a való világba, míg másokat a megfilmesített változat férfi főhőse ragadja meg, s máris megvan a téma, amiről csoporttársai körében beszélhetnek.

22. Uo. 532.

23. Sáfárné Matus Katalin: *Tanítványaim és a mesék*. In: Könyv és nevelés XX. évf, 1.szám 1978. 31–33.

24. Uo. 33.

Mielőtt elmerülnénk a fejlemények és tanulságok megemlítésében, nézzük csak mik is azok a vámpírok, akiknek fantázia teremtette életébe nyújt betekintést Stephenie Meyer regénye.

Amikor a fantázia elszabadul, ötlött fel bennem a gondolat. S ha figyelmesen körül tekintünk, láthatjuk az utóbbi időben milyen népszerű a kedélyeket borzoló, adrenalin szintet emelő vámpírtörténetek sora. El lehet látogatni Drakula kastélyba, s végighallgatni történetüket, filmeket, szakirodalmat lehet beszerezni, népszerű folyóiratuk van. Sőt tulajdonképpen ki sem kell lépni a szobából, csak elindítani az internetes szörfözést, s máris tálcán kínálják az információk, félinformációk sorát. Amikor elolvastam a regényt, kíváncsi lettem, mi mindennel is szembesülhet egy kíváncsi lélek, aki elkezd utánanézni a dolgoknak.

Kétségtelen a vámpír kérdés szinte kezdettől foglalkoztatta az embereket. Eleinte összemósódtak a fogalmak, s hogy boszorkány vagy vámpír, nem volt köztük különbség, üldözendővé vált mindegyik.

A Magyar Néprajzi Lexikonban²⁵ olvashatjuk: A vámpír az európai néphit szerint a sírból feljáró kísértet, amely az élők vérének szívja, esetleg halálukat is okozhatja. A szomszéd népek egy részénél élő hiedelem. A mai magyar népi hitvilágban jóformán ismeretlen, holt a vámpírokba vetett hit egyik középpontjának – tévesen – Magyarországot tartják. A 18. században itt több vámpírper volt, amelyek egész Európában nagy feltűnést keltettek

Olyan szintig jutott el, hogy

„XIV. Benedek felszólította az érseket a babonáság elleni küzdelemre, de kérte, hogy vigyázzon, nehogy az egyházat belekeverjék a vámpírügyekbe. Voltaire a vámpírokról írt cikkében elsőként használta ezt a szót átvitt értelemben, a jezsuitákra és a szerzetesekre, akik a „nép vérének szívják”. Hogy ennek mi lett a következménye? Lassan vámpírnak neveztek mindenkit, aki egyszer vámpírt látogatott meg, aki törvénytelenül született, ellenszegült az egyháznak, aki betörő volt, akik sokat foglalkoztak az okkult dolgokkal életükben.”²⁶

A sötét középkornak nevezett időszakból kilépve nem lett az ember egyszerre felvilágosult, sem realista.

„1760 körül, a felvilágosodásról elnevezett korszakban is voltak babonás elképzelések. Ekkor született a gótikus regény, ami minden rémtörténetnek az alapja. 12 év alatt majdnem félezer ilyen regényt adtak ki, melyek borzalmakról szóltak. Német-, Francia- és Olaszországban rejtélyekkel, sötét kastélyokkal, megromlott papokkal, gyilkos grófokkal, elvetemült banditákkal, kísértetekkel és ki tudja még mivel voltak tele ezek a regények. A vámpírok is itt jelentek meg újra. Eleinte úgy látszott, hogy a gótikus regény a polgárság győzelmét hirdeti, és elrettentésül mutatja be a kora középkor feudális rendszerét, az egyház és a főurak világát. Később

25. Magyar Néprajzi Lexikon V. (Szé-Zs). Főszerk. Ortutay Gyula. Budapest: Akadémiai. 1982. 479–480.

26. A vámpírok mitológiája. www.felelemportal.hu 2011

viszont saját ellentétévé vált, a polgárság ellen vallott. A politikai viták és harcok szókincsében a „vámpír” az elnyomó réteg megfélelőjévé vált.”²⁷

A Magyar Néprajzi Lexikon²⁸ sorait hozzáfűzve tudatosodik bennünk, hogy a Kárpát-medence népei a 18. század második felében váltak híressé hiedelmeikről. Akkoriban sok csapást, járványt tulajdonítottak támadásaiknak. Ami ellen sokféleképpen próbáltak védekezni. A legelterjedtebb hiedelem a fokhagymához kapcsolódik. Erről viszont azt tartják, hogy a vámpírhoz hasonló lény a nona, aki a keresztleletlen, vagy kétszer keresztelt gyermekből lesz, s ellene szenteltvízzel, gyertyával, olvasóval, illetve fokhagymával lehet védekezni.²⁹ Más filmekben, regényekben is szembesülhetünk vele, az is a védekezési módok közé tartozott, hogy végezni kellett vele, de csak egy módon történhetett meg: „szíven kellett szúrni”.³⁰

Amikor ma a televíziós csatornák között kapcsolgatunk, érzékelhetjük, nem könnyű más típusú filmekbe botlanunk, mint amelyek félelmet, rettegést keltenek. Gondolom közülünk sokan nem is gondolkodnak el rajta, hogy mindennek az alapja ilyen messzire nyúlik, s elhangzik az-az általánosító vélemény manapság vérontás vérontást követ, pedig ez nemcsak mai kérdés és szokás.

Amikor a bűn kérdése kerül előtérbe, akkor a bűneset után elérkezünk Káin és Ábel történetéhez. Ez az a történet, amit a vámpírok kialakulásának kezdeti történetére vezetnek vissza, s érzékelhetjük a fantázia elszabadulását. Azt láthatjuk, hogy amikor az ember meg akar indokolni dolgokat, vagy felmenteni önmagát Istent kezdi okolni mindenért, akkor is, ha életével és szavaival nem Istenhez való kapcsolatát, vagy a benne vetett hitét igazolja. Sőt!

Hogyan is kapcsolódik mindez történetünkhöz. Amikor a vámpírkérdésről beszélünk, akkor Kain bűnére való hivatkozás adja az alapot arra vonatkozóan, hogy maga Isten hozta létre a vámpírokat azzal, hogy száműzte őt színe elől, miután megölte testvérét Ábelt.

„Akkor monda Kain az Úrnak: Nagyobb az én büntetésem, hogysem elhordozhatnám. Ímé elűzöl engem ma e földnek színéről, és a te színed elől el kell rejtőznöm; bujdosó és vándorló leszek a földön, és akkor akárki talál reám, megöl engemet. És monda néki az Úr: Sőt inkább, aki megölel Kaint, hétszerte megbüntettetik. És megbélyegzé az Úr Kaint, hogy senki meg ne ölje, a ki rátalál” (1Móza4,13-15)

A vámpír szemszögéből megfogalmazott gondolatok, nem az ember bűnére helyezik a hangsúlyt, s nem is az isteni figyelmeztetés kerül előtérbe, a bűn az ajtó előtt leselkedik és reád van vágódása, de te uralkodjál rajta” (1Móza4,7), hanem az Istent teszi felelőssé azért, amivé szerintük Káin lett. Miszerint az előbb idézet részletből *”látszik, Isten tette Kaint a sötétség szolgájává, és üldözte el magától! Mivel Káin halhatatlan, évezredekig bujkált*

27. Uo.

28. Magyar Néprajzi Lexikon 8. k. Unh-2 Budapest, 2004. 175.

29. Uo.155.

30. Uo.175.

a sötétség homályában. Éhségét vérrel csillapította, melyet áldozatai ereiből szívott ki, így egyre erősebbé vált, képes volt arra, hogy szaporodjon, így vérét haldoklóknak ajánlotta fel. Mára már rengeteg szolgálja van, kiket csak így emlegetnek: VÁMPÍROK”³¹

Így történik meg hogy a Szentírás szavait egyéni módon bontják tovább. „A legendák szerint Káinból, az első gyilkosból lett a legelső vámpír.”³² Mint a Szentírásból tudjuk, Éva két gyermeket szült Ádámnak: Káint és Ábelt, majd később Séthet. Mikor Káin és Ábel áldozatot mutatott be Istennek az Úr Ábel áldozatát örömmel fogadta, Káinét viszont nem. „És tekintte az Úr, Ábelre és az ő ajándékára. Káinra pedig és az ő ajándékára nem tekintte, miért is Káin haragra gerjede és fejét lecsüggeszté”. (1Móza,4-5)

Pákozdy meghúzza a párhuzamot is, amit sokszor nem gondolunk végig, de szembe-sít azzal a kérdéssel: „Nem ez vonul-e végig az emberiség egész történetének minden háborúján és gyilkosságán: pusztuljon a másik, hogy nekünk /nekem/ jobb életem legyen, folyjék csak testvéri vér a föld zsírjának birtoklásáért?!”³³

Káin megölte testvérét, bűnt követt el, s e bűnért Isten száműzte őt. Ezzel a megjegyzéssel eddig semmi gond, mígnem az a következtetés jön, hogy ezután három angyal kereste fel Káint száműzetésében, s elmondták neki, hogy csupán kérnie kell Istent, hogy bocsásson meg neki és száműzetése véget ér. Ő ezt háromszor utasította vissza, s ezért Isten megátkozta, így ő lett az első vámpír, minden vámpírok atyja.³⁴

De ezzel a történet nem ér véget. Mint mondják, Káin évtizedekig egyedül vándorolt az akkor még fiatal földön. Végül elért egy helyet, ahol az emberek várost építettek, az Első Várost, Énokot. Az emberek látták Káin erejét, s uralkodójukká tették őt. Hosszú ideig uralkodott felettük, s ez elégedettséggel töltötte őt el, de ez nem maradhatott így.

„Káin a magányosság áldozatává vált, mint annyi más vámpír is azóta. Káin három gyermeket választott, kiknek nevét homály fedi, azonban így emlegetik őket: Enoch, Zillah, Irad. Ők saját gyermekeket teremtettek és hamarosan a halandókat az a veszély fenyegette, hogy a vámpírok felülmúlják őket létszámban. Halandók és halhatatlanok évekig egymás mellett éltek, azonban a vámpírok a halandókat szolgálóknak tekintették, nem pedig egyenlőknek, s ezt Káin nem helyeselte. Ekkor következett a Nagy Vízözön, melyben a város és lakói, halandók és halhatatlanok egyaránt elpusztultak. Káin elhagyta az Első Várost, mivel úgy gondolta, a Vízözön büntetés volt számára, azért, mert átkát megosztotta másokkal. Távollétében gyermekeinek nem kellett követniük szabályait.”³⁵

A felszínes olvasó ezzel szembeesülve könnyen besétál a csapdába, így igaz, ez le van írva, vízözönről is tanultak valamit, hogy az a Szentírásban Noé nevéhez fűződik, az mintha más lapra tartozna. Tény-tény marad, Isten testvéreinek meggyilkolásáért elüzi,

31. Káin és a vámpírság kezdete. Mik a vámpírok? www.feilelem.gportal.hu (utolsó megtekintés dátuma: 2011.)

32. Legendák nyomában, Káin, az első vámpír. In: <http://legendary.5mp.eu/web.php?a=legendary&o=7ADciBXsJR>

33. Pákozdy László Márton: *Bibliaismeret*. Budapest, 1982. 53.

34. Uo.

35. Káin, az első vámpír. www.feilelem.gportal.hu.

őt, senki meg nem ölheti, s nincs leírva a halála sem, tehát hallhatatlan, s mivel testvére vérének kioltása miatt kapta büntetését elindul a fantáziálás. Nem mehetünk el szó nélkül emellett ezeket a gondolatokat hallva. A testvérgyilkosság ténye tény marad. A tényekhez hozzátartozik az is, hogy a vérnek sokkal nagyobb jelentőséget tulajdonítottak, mint azt sokan elgondolnák, s kicsit más értelemben, mint ahogy azt gyakran gondoljuk. Jó, ha segítjük ifjainkat, mit érdemes elolvasniuk a témáról. Mi az ami magyarul fellelhető, s mit találnak amikor elkezdnek utána nézni a témának. Míg én a könyve polchoz lépek, ők beütik a Googlebe, s mint egy két esetben láttuk, sok furcsasággal szembesülhetnek. Tanácsolni kell őket abban, hogy ne csak izgalmas és érdekes információt tudjanak összegyűjteni, hanem az értékeket is felfedezzék, s komolyan vegyék azt, amit kell. A vér az élet hordozója, s nem lehet büntetlenül kiontani. Bár a büntetése kemény, nomád vándorló életet kell élnie, s szembesülni azzal, nem mindig biztonságos az élet, mi lesz, „*ha idegenek közé kerül, akik a jöttmentet megölik. Félelmét úgy oldja fel Isten, hogy jelet tesz a homlokára.*”³⁶ Tóth Kálmán arra is rámutat, ez a jel teszi láthatóvá, akivel találkoztak tartozik valakihez, „*akiknek egy ősi emberi (ha nem is éppen emberséges) szolidaritási törvénye volt a vérbosszú.*”³⁷

Ez is mutatja, nem feledkezhetünk meg arról, hogy a káini jel az élet védelmére adott jel.

Elgondolkodtató a könyv minden tekintetben. A félelem világa helyett az örök, hallhatatlan szerelem világába kalauzol el a vámpírok hallhatatlanságának gondolatán keresztül.

Ellentétben a vámpírokról alkotott elgondolással, nem a felismerésükre és magunktól való távoltartásra helyezi a hangsúlyt, mint olvashatjuk:

*„Ha már feltudjuk ismerni a vampyrokot , akkor azt sem árt tudnunk, hogy mikor tartsunk tőlük, illetőleg mikor jelennek meg: legtöbbször éjjel, éjfélkor, egészen hajnalig. Ez a félig sátáni lény házról –házról jár, felkeresi még élő családtagjait, rokonait, s leginkább ellenségeit, és úgy beszél velük, mintha még mindig az élők sorában lenne. Főleg a szűz, érintetlen lányokat kedveli, és ragadja el, hogy a sírjánál később elfogyaszthassa őket, de az ablakon keresztül is képes kiszívni az emberek lelkét és véréit. Ezek után, leginkább, már csak az járhat a fejünkben, hogy hogyan szabaduljunk meg ezektől a kegyetlen élőlényektől.”*³⁸

És akkor egyszer csak azzal szembesülünk a 21. században, hogy nem óvakodnak tőlük, hanem egyre másra olvassák a róluk szóló könyveket.

Fel kell tenni a kérdést, mitől lesz jó egy könyv, hogy tudja rabul ejteni az ember fantázia világát? Hogyan köszönnek vissza a vámpírról alkotott gondolatok a könyvben: „*A vámpírok csak akkor halnak meg, ha levágják a fejüket vagy elégetik a testüket vagy olyan kevés vér marad a szervezetükben, ami már nem elég az életben maradásra. A naptól súlyos égési sérüléseket szenvednek és ebbe hamar bele is halhatnak. Csak az erős hit az, ami megvédi tőlük egy halandót mivel az igaz hit valamilyen módon megégeti őket.*”³⁹

36. Tóth Kálmán: *Mózes első könyve*. In Jubileumi kommentár. Budapesti egyetemi nyomda, 1981, 144.

37. Uo.

38. *A vámpírok eredete*. www.doksi.hu

39. *Mik a vámpírok?* www.felelem.gportal.hu(utolsó megtekintés dátuma: 2011)

A történetekben a helyszín, a szereplők jelleme magával ragad, szinte azonosulni lehet velük olvasás közben. Cselekményekben fordultatos, mindig történik valami, amit nem lehet előre kiszámítani, egyáltalán nem sablonos. Az író jól tudja fokozni a feszültséget. Továbbá azt is leszögezhetjük, élményszerű olvasni, kiragad a sötét, szürke hétköznapiakból, egy pillanatra elfeledteti a gondokat, nézeteltéréseket, s sodor magával. Eközben sok mindenre megtanít Bella története. Miközben együtt izgulunk a folytatásért, szembesülünk az író gazdag fantáziájával, lendületes írói készségével, fordulatokban gazdag eseményeivel, azt vesszük észre a regény több lesz pusztán tini lányok szerelmi ábrándozásáról szóló romantikus könyvnél. Az író megtanít csendben mindarra az értékekre, amelyek valaha tabutémák voltak, később pedig úgy tűnt, aki ezeket képviseli valahogy lemaradt a korról, s el lehet az óvatosságra intő szülőt annyival intézni, no de anya, s az emberben bennmarad a szó, az intés, mert veszíteni senki sem szeret. Mindenki szeretetre, szerelemre, boldogságra vágyik, s a sok viszontagságon átment főhősöket happyend-es befejezéshez juttatja Stephahn Meyer. Ki tudja, talán ezen a regényen, a regényből vett idézetten keresztül is el lehet juttatni az ifúságot, hogy előbb-utóbb a szentírászt kézbe véve az elszabadult fantáziát, keretek közé, helyes mederbe terelje.

Nem azért ragadtam tollat, hogy a könyvek hátulján lévő rajongók sorát gyarapítsam, csak szeretnék néhány értéket kiemelni, aminek örülök, hogy helye volt a könyvben, s remélem értéként marad meg az olvasó tini lányok körétől kezdve az emberiség számára, s nemcsak az oldalak elolvasásának mennyisége szaporodott ennek a műnek elolvasása által, hanem érzelmileg, lelkiileg megvolt a lehetőség a gyarapodásra.

Mit ajánlana, Harry Potter vagy Bella Swan, mindkettő vagy egyik sem? Erre a kérdésre én azt felelném, mindkettő. Mindkettő megtanít valamire a maga eszközeivel, s mindkettő a szerelem, család, házasság, barátság összetartó erejét hangsúlyozzák. De ne csak a happy end-et vegyük figyelembe, főleg, ne azzal kezdjük, mondván végzetes hibát követ el az, aki lelövi a poént.

Mik azok a keresztyén értékek, amiket felfedezhetünk?

Mindenekelőtt a szülők tisztelete. Bella esetében, bár a család életében válás következett be, így Bella az anyjánál nevelkedett. Gimnaziista korában lekerült a számára nem kedves kevés napsütötte helyiségbe vissza apjához, mikor anyjának új kapcsolata kezdődött. Bella apja, Charlie rendőrfőnök, számára is furcsa az új helyzet, hisz évek óta különálló életet él. A maga módján szeretettel fogadja lányát, de igazából nem az a típus, aki kimondaná érzelmeit, nem nyüzsgő folyton lánya körül, és megvannak a maga elvárásai is. Azt is megtudjuk rögtön a könyv elején, Bella nem kényszerből, önként vállalta az új kihívást. Ez persze nem jelenti azt, hogy lazán várja az új helyzetet, ami új iskolatársakat és új kihívásokat rejt magában. Nem tartozik a könnyen feloldódó emberek közé.

Fokozatosan kibontakozik előttünk, milyen kötődés fűzi szüleikhez. Ismeri azok hibáit, mégsem ezeket veszi nagyító alá. Igyekszik gyenge pontjukban segítőtjük lenni, s szüleinek féltése, az értük való aggodás, erősebb, mint saját életének féltése.

A gyermeki kötődés után megismerheti az olvasó, mit jelent az anyai kötődés, és azt is milyen az igazi mély barátság.

Bella szeretné, ha új osztálytársai nemcsak a csetlő botló diáktársat látnák benne. Azt lehet mondani az önbizalom nem tartozik az ajándékai közé, mely csak a néhány kötet végére szilárdul meg, s ez is akkor amikor megtalálja igazi feladatát, s felfedezi pajzs-voltát. A védelemre, s nemcsak saját életének védelmére berendezett sorsot, hanem azt, amely mindegy pajzsként terjeszti ki szárnyait saját gondolatain túl először gyermekére, szereteteire, majd az egész közösségre, mindazokra, akiket megszeretett, akiket fontosnak tart. Míg végül saját gondolatait is megtanulja megmutatni a szeretett férj számára, még ha az történetünkben vámpír köntösbe öltözött is.

Ezt természetesen az elején még nem tudja, csak feltűnik neki a különös fiú, aki testvéreivel együtt szemet gyönyörködtetően szép látványt nyújt, és roppant bosszantja, annak visszautasító viselkedése.

Szembesülünk Bella kíváncsi természetével: amikor régi barátjával Jacobbal, beszélget, aki egy régi legendáról számol be neki, mely a rezervátumban kering a Cullen család felmenőiről. Keresgélni kezd a neten, és rábukkan egyígéretes oldalra, melyet hasznosnak talál.⁴⁰ Az internet kínálta lehetőségek tárházára hívja fel a figyelmet. Nemcsak játszani, levelezni lehet rajta, de rengeteg információnak a birtokába jut az, aki jól használja.

Az a meglepő, hogy ezek után nem a félelem vesz rajta erőt, hanem annál inkább vonzónak találja a fiú személyét.

Mi az, amit megtudhatunk a másik főszereplőről Edwardról?⁴¹

Ő - hatalmas belső feszültséggel él, mivel vámpírságát szörnyű tévedésnek tartja, nem ő döntött úgy hogy vámpír lesz, ő ezt csak elszenvedti, ezért nem tudja elfogadni önmagát

- szörnyetegként tekint önmagára, akinek nincs helye az Isten által teremtett világban
- az emberek közé vágyik, akikre azonban ösztönei miatt veszélyt jelent, ezért hát meg kell tanulnia uralkodni ösztönein

- Edward számára átok az örök élet,

- soha nem szeretett szerelemmel még senki és bár van családjá, reménytelenül magányosnak érzi magát

- Különleges képességei vannak, de ezek számára értéktelen kincsek

- Bellára két dolog miatt figyel fel, az egyik Bella különös illata, a másik pedig az, hogy nem tud olvasni a lány gondolataiban, pedig mindenki máséban tud

- érdekelni kezdi a lány titka, azaz miért nem tud olvasni benne, izgatja a titok, meg akarja fejteni

- a szerelem fellobbanásával egyszerre, egy számára ismeretlen és épp ezért félelmetes érzéssel a szexuális vágygal kell megküzdenie, úgy érzi ez a vágy legalább annyira erős, mint a vámpír vágya az emberi vér után

A szexualitás és házasság, konzervatív és modern nézet az életkorok viszonyában a sorok közé bújtatottan örök téma. Mindez az örök élet kérdése összefonódva így néz ki: Bellának az a vágya, hogy Edward változtassa át. Aki könyveken keresztül tiltakozik

40. Stephenie Meyer: *Alkonyat*. i.m. 137.

41. Uo. 186kk.

ez ellen, majd megkezdődött az alkudozás, mikor történjék meg, míg végül elhangzik a feltétele:

„Előbb gyere hozzám feleségül! Szájtátva bámultam.

– Oké. És mi a poén?

Fölsóhajtott.

– Összetöröd az önbecsülésemet, Bella! Az előbb megkértem a kezed, és te azt hiszed, csak vicc volt.

– Edward, kérlek, beszéljünk komolyan!

– Én teljesen komolyan beszélek! -és csakugyan, semmi jelét nem láttam rajta, hogy tréfálna.

– Jajj, menj már! – mondtam, és kezdtem begözölni

-Még csak tizennyolc éves vagyok!

- Én viszont kis híján száztíz. Itt az ideje, hogy megállapodjak.

Elfordultam, kinéztem a sötét ablakon, és megpróbáltam leküzdeni a pánikot, mielőtt lelepleződöm.

– Figyelj, a házasság nem áll éppen az első helyen a kívánságlistámon, tudod? Renée és Charlie számára, mondhatni ez volt a halál csókja.

–Érdekes megfogalmazás.

– Nagyon jól tudod, miről beszélek.

Mély lélegzetet vett.

– Kérlek, ne gyere most azzal, hogy félsz az elkötelezettségtől!- mondta hitetlenkedve, és én megértettem mire gondol.

– Hát nem éppen attól... Hanem... Renée-től. Ő nagyon határozottan ellenzi, hogy az ember harminc éves kora előtt házassodjék!

– Nyilván sokkal jobban örülne, ha az elkarhozottak sorába lépnél, mint annak, ha férjhez mennél...Sötéten fölnevetett.”⁴²

Szembeesünk az adatokkal, statisztikákkal a válások magas száma, milyen nagyban befolyásolja a házasságkötés elodázását. nő a celebek száma, kitolódik az életkor ki-mikor köt házasságot.

Különös happyend-del zárul, ahogy Bella felemeli gondolatairól a védő pajzsot, s engedti Edwardnak, hogy olvasson gondolataiban, lássa, mire emlékezik:

„az első tökéletesen felidézett emlékek: arca, amikor új életemre, a halhatatlanság végtelen hajnalára nyitottam szememet...”⁴³

Amit tegyünk hát, bármit olvassunk, s hagyjuk, bármit olvassanak? Eltérőek a vélemények egyben azonosak lehetünk, a bármitől a profántól eljutnia szentig. A félelmeiktől, kétségektől, haragtól, gyűlölettelől a szeretetig.

Hogy mindenki felismerhesse: Az Isten szeretete úgy árad felénk, hogy Isten az Ő Fiában testet öltött, hogy láthassuk, érezhessük szeretetét. Szeressük őt, mert ő előbb szeretett minket.

42. Stephenie Meyer: *Újhold*. 559–560.

43. Stephenie Meyer: *Hajnalhasadás*. Könyvmolyképző Kiadó, Szeged 2010. 760.

A szeretet hallatlanul sok mindent legyőz. Legyőzi az éhséget, legyőzi a féltékenységet, legyőzi a hatalomvágyat, Nem tesz igazán más boldoggá, mint ebben a szeretetben fürödni. Isten szeretete bünt legyőző hatalom, különbözik minden más emberi hatalomtól.

Vagy, ahogy Pákozdy fogalmazott, Isten szeretete pedig a legnagyobb hatalom, és végül is győzni fog bűnön és bűnhődésen. „Erre a végső győzelemre tartogatja Isten az emberiséget, ezért védelmezi az életét. Még a gyilkos Kain életét is oltalmába vette: megtiltotta megölését (1Móz4.14kk).⁴⁴

Végezetül figyeljünk a mesébe illő zárósortokra, gondolatokra, még ma is élnek ha meg nem haltak helyett a történethez illő módon hangzanak: „Azzal boldogan merültünk el örök életünk kicsiny, de teljes elemében.”⁴⁵

---

44. Pákozdy László Márton: *i.m.* 68.

45. Uo. 761.